

L'ESTRUCTURA DE L'ORACIÓ.

FUNCIONS (FORMA)

+

SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL DE LES DIFERENTS FUNCIONS.

Les dues **FUNCIONS** bàsiques en què podem dividir quasi totes les oracions són el **SUBJECTE** i el **PREDICAT**. D'aquestes dues **FUNCIONS** et cal recordar que:

- El **SUBJECTE** és qui realitza del verb principal (V_i) i ha de mantenir amb aquest una relació de concordança en el nombre i persona.
Respon a la pregunta **QUÈ** o **QUI** realitza l'acció del **VERB PRINCIPAL**.

Normalment sol estar present a totes les oracions però pot haver-hi dos casos en què no ho estiga: quan se sobreentén (en aquest cas l'anomenarem subjecte el·líptic o elidit) i quan el verb és impersonal (verbs meteorològics, verb haver-hi en 3a persona,...)

FUNCIONS

EL SUBJECTE

El seu nucli sol ser un **NOM** o qualsevol altra categoria fent la funció de nom (habilitació). També el podem trobar sota la **(FORMA)** d'un pronom o d'una oració subordinada.

FUNCIO	(FORMA)	EXEMPLES
SUBJECTE	(SN)	<u>El teu germà</u> menut és molt amic meu Subjecte (SN)
	(Pronom)	<u>Ella</u> no vol vindre al sopar Subjecte (Pronom)
	(Oració Subordinada)*	<u>Qui no guarda quan té</u> no menja quan vol Subjecte (Or. Sub.)
	(El·líptic)	No pense anar al sopar (Jo) Subjecte (El·líptic)
	(Impersonal)	Demà plourà Subjecte (Impersonal)

* Si tens dubtes a l'hora de saber si un subjecte o qualsevol altra **FUNCIÓ** té forma d'(Oració Subordinada), recorda que:

- En una oració on hi ha més d'una forma verbal, sols una pot ser el **VERB PRINCIPAL (V₁)**; els altres seran SECUDARIS (V₂) i estaran dins d'una funció del **VERB PRINCIPAL**.
- Si entre els diferents verbs que hi ha a una oració, dubtes entre quin serà el principal i quin el secundari has de recordar que:

+ Un verb secundari va introduït per un **nexe subordinant** (una conjunció) o

+ està en forma **impersonal** (infinitiu)

Exemples:

<u>Menjar</u>	sa	<u>és</u>	molt recomanable		<u>Vindrà</u>	quan	<u>voldrà</u>	
V ₂		V ₁		V ₁	nexe		V ₂	
Subjecte					CCTemps			
(Or. Sub.)					(OS)			

EL PREDICAT

- El **PREDICAT** és allò que diem del subjecte. És, per tant, tot allò que no és subjecte i en trobem de dos tipus:
  - El **PREDICAT NOMINAL** que té com a V_i un verb copulatiu (ser, estar, paréixer i semblar).
  - El **PREDICAT VERBAL** que el presenten la resta de verbs.

La **FUNCIÓ** de **PREDICAT** sempre té (**FORMA**) de **Sintagma Verbal (SV)**

FUNCIÓ	(FORMA)	EXEMPLES
PREDICAT	(SV)	El teu germà menut <u>és molt amic meu</u> Predicat Nominal (SV) Ella <u>no vol vindre al sopar</u> Predicat Verbal (SV)

FUNCIONS que podem trobar dins del **PREDICAT**.

EL COMPLEMENT DIRECTE (CD)

És la part del PREDICAT que rep directament el resultat de l'acció expressada pel verb. El porten tots els verbs transitius (verbs que necessiten d'un CD per tal de completar el seu significat).

El trobarem preguntant-li al V_i **QUÈ** (quan el CD siga un **objecte**) o **A QUI** (quan el CD siga una **persona**)

El podem trobar sota diverses formes:

FUNCIÓ	(FORMA)	EXEMPLES
CD	(SN)	El metge visita <u>els seus malalts</u> CDp (SN)
	(Pronom feble)	<u>T'</u> estima molt CDp (Pronom)
	(Oració Subordinada)	M'ha explicat <u>tot el que li havia passat</u> CDob. (Or. Sub.)
	(S. Prep)*	T'estima, precisament <u>a tu</u> CDp (S. Prep.)

Recorda que el **CD de persona** en valencià no sol anar introduït per la preposició **A**, contràriament al que fa en castellà:

CASTELLÀ	VALENCIÀ
He visto <u>a tu hermana</u> CDp (Sprep)	He vist <u>la teua germana</u> CDp (SN)

El **CD de persona** en valencià té formà de **(S.Prep)** únicament en dos casos:

+ Quan el CD és un pronom personal fort (jo, tu, ...). En aquest cas la preposició **A** és obligatòria.

T'he vist a tu, no ho negues
CDp
(S.Prep)

+ Davant dels pronoms **TOTHOM** i **NINGÚ**. En aquest cas la preposició **A** és opcional.

No he vist a ningú/ ningú en tot el dia
CDp (S.Prep) CDp (Pronom)

! Si quan estàs redactant tens dubtes entre posar o no la preposició A, pots fer servir un truc ben senzill:

- imagina que el candidat a CD està en singular (en cas que estiga en plural).
- Substitueix-lo per un pronom feble.
- Si el pronom feble és EL, LA, L', 'L o -LO estàs davant d'un CDp i, per tant, no durà la preposició A. Si, per contra, el pronom feble és LI o -LI estaràs davant d'un CI i sí que hauràs de posar la preposició A.

SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL DEL CD

Si estem davant d'un **CD** persona cal fixar-nos bé en aquesta. Així:

	PERSONA	SINGULAR	PLURAL
CD	1a persona (a mi, a nosaltres)	EM (m', 'm, -me, me)	ENS ('ns, -nos)

	PERSONA	SINGULAR	PLURAL		
CD	2a persona (a tu, a vosaltres)	ET (t', 't, -te, te)	Davant	US/VOS	
			Darrere	Verb acabat en vocal	-US
				Resta de verbs	-VOS

	PERSONA	SINGULAR		PLURAL
CD	3a persona (a ell, a ella, a ells, a elles)	Masc.	EL (l', 'l, -lo)	ELS ('ls, -los)
		Fem.	LA (l', 'l, -la)	LES (-les)

	PERSONA	SINGULAR/PLURAL
CD	Reflexiu (a un mateix)	ES (s', 's, -se, se)

En aquest cas el pronom feble amb què podem substituir el CD serà:

	SINGULAR/PLURAL
CD NEUTRE	HO (-ho)

Ex: Compra-ho   Pere ho ha dit

● Has de parar molta atenció per diferenciar la **PRONÚNCIA** i l'**ESCRITURA** d'aquest pronom ja que sol ser problemàtica. El pronom feble **HO** pot pronunciar-se oralment de moltes maneres depenent del verb al qual acompanya, de si va sol o combinat amb un altre pronom, ... però **SEMPRE S'ESCRIU IGUAL!**

Ex. No li ho vull contar (sona "liu")   Ja t'ho vaig advertir (sona "teu")

EL COMPLEMENT INDIRECTE (CI)

Indica el destinatari de l'acció expressada pel verb. El trobarem preguntant-li al V_i A QUI? o PER A QUI?

Aquesta **FUNCIÓ** la pots trobar sota la (**FORMA**):

FUNCIÓ	(FORMA)	EXEMPLES
CI	(Pronom feble)	<u>Li</u> agrada molt l'arròs al forn CI (Pronom)
	(Oració Subordinada)	Ha explicat el seu problema <u>a qui el volia escoltar</u> CI (Or. Sub.)
	(S. Prep)	Va telefonar <u>a tots els seus amics</u> CI (S. Prep)

SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL DEL CI

Un **CI** sempre representa una persona. Per tal de fer correctament la substitució pronominal d'un **CI** cal fixar-se en la persona gramatical que representa. Així:

- La 1a persona, la 2a persona i el reflexiu coincideixen amb els pronoms de CD persona.

CI	PERSONA	SINGULAR	PLURAL
	1a persona (a mi, a nosaltres)	EM (m', 'm, -me, me)	ENS ('ns, -nos)

CI	PERSONA	SINGULAR	PLURAL			
			2a persona (a tu, a vosaltres)	Davant	US/VOS	
				Darrere	Verb acabat en vocal	-US
			Resta de verbs	-VOS		

CI	PERSONA	SINGULAR/PLURAL
	Reflexiu (a un mateix)	ES (s', 's, -se, se)

- En la 3a persona, en canvi, cal fixar-se molt bé en el nombre:

	PERSONA	SINGULAR	PLURAL
CI	3a persona (a ell, a ella, e ells, e elles)	LI (-li)	ELS ('ls-los)

- Recorda que el plural de Li és ELS, mai “LIS”.

FUNCIÓ	TIPUS		SINGULAR	PLURAL
Atribut	DEFINIT	Masc.	El (l', 'l, -lo)	Els ('ls, -los)
		Fem.	La (l', -la)	Els ('ls, -los)
	LA RESTA		Ho (-ho)	

EL COMPLEMENT DE RÈGIM VERBAL O SUPLEMENT (CRV / SUPL)

Hi ha verbs que necessiten d'un complement introduït per una preposició per tal de completar el seu significat(parlar de, preocupar-se de/per, dedicar-se a, encarregar-se de, acostumar-se a,...). Aquest tipus de complement rep el nom de **CRV o Suplement**.

El **CRV** el trobarem preguntant-li al V₁ **prep. regida+ QUÈ/QUI?** (de què parlen?, a què no s'acostumarà mai?, ...

El **CRV** pot presentar-se sota la (FORMA) de:

	(FORMA)	EXEMPLES
CRV	(S.prep)	Confie <u>en la seua bona voluntat</u> CRV (Sprep)
	(Oració Subordinada Substantiva)	No s'atreuix <u>a dir-me la veritat</u> CRV (or. Sub. Subs.)
	(Pronom feble)	No s' <u>hi</u> atrevix CRV (pr. feble.)

EL COMPLEMENT AGENT (CA)

El trobarem preguntant-li **PER QUI?** a un verb en veu passiva

	(FORMA)	EXEMPLES
C. Agent	(S.prep)	Va ser convençut <u>pels seus companys</u> C.Ag (Sprep)
	(Oració subordinada substantiva)	La història serà contada <u>per qui l'ha protagonitzada</u> C.Ag (Or. sub. substantiva)
	(Pronom feble)	La història <u>hi</u> serà contada C.Ag (Pr. feble)

EL COMPLEMENT CIRCUMSTANCIAL (CC)

Indica les diverses circumstàncies en què té lloc l'acció del verb. Per trobar-los en una oració, fixa't en el quadre següent:

CC		(FORMA)	EXEMPLES
El trobarem preguntant-li al V1...	Tipus		
QUAN?	CC de Temps	(Sprep)	Vine <u>amb mi</u> CC Comp ^(Sprep)
QUANT?	CC de Quantitat	(SN)	<u>Aquesta vesprada</u> aniré CCTemps ^(SN)
ON?	CC de Lloc	(Oració Subordinada Adverbial)	Vés <u>per on t'he dit</u> CCLloc ^(or. Sub. Adv.)
COM?	CC de Manera	(S.Adv.)	Ens veurem <u>demà</u> CCTemp ^(S.Adv.)
PER QUÈ?	CC de Finalitat	(Locució adverbial)	M'ho ha contat <u>fil per randa</u> CCManera ^(Loc. Adv.)
AMB QUÈ?	CC d'Instrument	(Pronom feble)	<u>Hi</u> anirem demà CCLloc ^(pronom feble)
AMB QUI?	CC de Companyia	(S. Adj.)	Em vaig quedar <u>molt sorprés</u> CCManera ^(S. Adj)
PER QUÈ?	CC de Causa		

LA SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL DEL SUPLEMENT, ELS CC I EL COMPLEMENT AGENT

FUNCIÓ	TIPUS	SINGULAR	PLURAL
CC	Introduïts per DE	En (n', 'n , -ne)	
	Introduïts per preposició diferent de DE Sense preposició CCManera	Hi (-hi)	
CRV	Introduïts per DE	En (n', 'n , -ne)	
C.Ag	Introduïts per preposició diferent de DE	Hi (-hi)	

Ve de Mallorca

CCLloc

Va a Mallorca

CCLloc

Mira de reüll

CCManera

S'ha acostumat a alçar-se matí

Suplement

El foc fou apagat pels bombers

C. Agent

En ve

Hi va

Hi mira

S'hi ha acostumat

El foc hi fou apagat